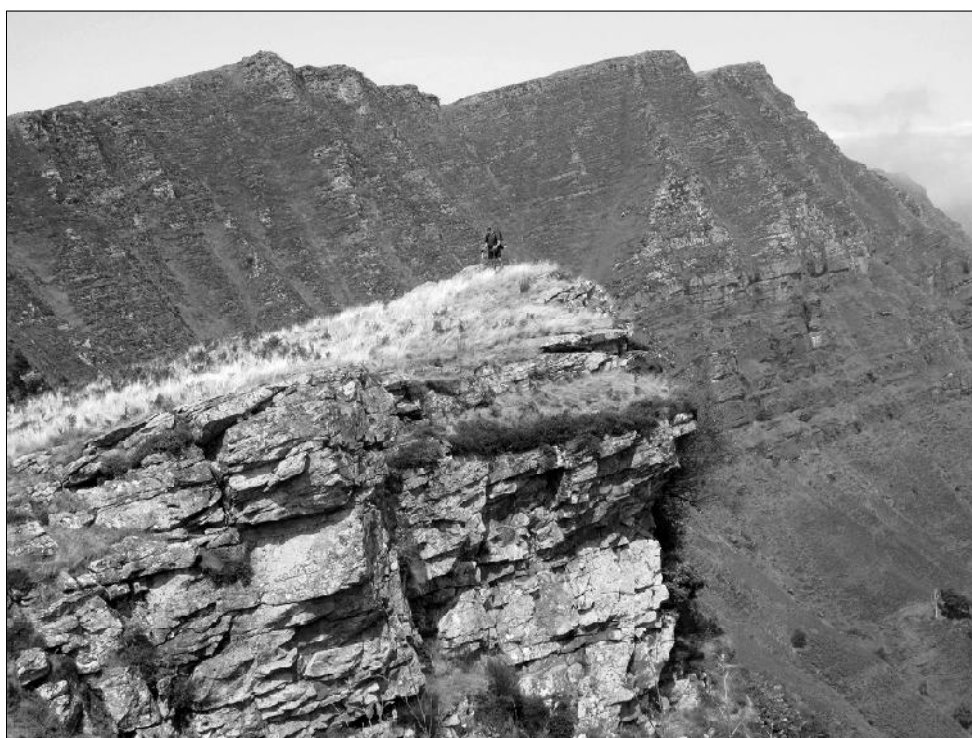

*Crestejant per Iparla, damunt de la vall d'Aldude
(Baixa Navarra francesa). Foto de Pep Molinos.*

www.santjust.org/seas

Carrer de l'Ateneu, 3 i 5 - 08960 Sant Just Desvern
Adherida a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

— 7 març

Visita guiada al Born de Barcelona dins del cicle sobre La Guerra de Successió 1700-1714

— 7 març

Assemblea General de la Secció a les 19 h al local.

— 8 març

Excursió matinal a Granera (Moianès) amb sortida del Parador a les 7 h

— 13 març

Conferència «Els grans protagonistes catalans» per Carles Serret

— 15 març

Excursió a la serra de Vandellòs (Baix Camp) amb sortida del Parador a les 7 h

— 22 març

Durant el matí, festa al Pati del Roure de l'Ateneu per a recollir fons per a la Trailwalker Girona 2015, en la qual participa un equip de la SEAS

— 29 març

Excursió matinal a Montserrat (Bages) amb sortida del Parador a les 7.30 h

— 10 abril

Conferència «La vida quotidiana a la Catalunya en guerra» per Júlia Beltran de Heredia

— 12 abril

Excursió a la serra de Sant Mamet (Noguera) amb sortida del Parador a les 7 h

— 18 abril

Participació d'un equip de la SEAS a la Trailwalker Girona 2015 de 100 Km que va d'Olot a Sant Feliu de Guíxols seguint la Via Verda

— 26 abril

Excursió matinal a la Torre Roja i Pèlags (Caldes de Montbui, Vallès Occidental) amb sortida del Parador a les 7 h

— 8 maig

Conferència «L'altra cara de la guerra: la violència contra la població civil» per Josep M. Torras Ribé

— 10 maig

Excursió al Moianès (Bages) amb sortida del Parador a les 7 h

— 10 maig

Excursió matinal al refugi del Mas del Tronc i al Parc Eòlic (Anoia) amb sortida del Parador a les 7.30 h

— 17 maig

XLI Marxa de Regularitat «Fulgenci Baños»

Informació: si no s'especifica el contrari, les conferències tenen lloc els divendres a les 8 del vespre a la Sala Piquet de l'Ateneu, i les excursions tenen la seva sortida des del Parador. Informació sobre les matinals al telèfon 93 371 51 98 (nits).

COL·LABORACIONS

Ajuntament de
Sant Just Desvern

FLORETO
Creu 66. Tel 933723103

CISTERIA BALLART
Bonavista 82. Tel 933711364

IMMACULADA AMAT
JUST AMIGÓ
MARCEL·LÍ CAMATS
FRANCESC HOMEDES

Butlletí de la SEAS

Núm.317 Març/Abril 2015

L'EVOLUCIÓ DE L'EXCURSIONISME I ARRIBADA DEL GPS

El creixent ús del GPS a les nostres excursions és una realitat que no podem ignorar, al mateix temps que ens porta a reflexionar sobre l'evolució que els excursionistes estem vivint pel que fa a la vestimenta i al material que fem servir.

Fent una mirada als anys 60s del segle passat, la vestimenta consistia en aprofitar roba vella, aquell jersei gruixut i tronat que abrigava força, uns pantalons de vellut per a l'hivern i, això sí, un calçat que ja havia de ser nou i adequat, calia comprar les xiruques. Tot plegat va evolucionar i van aparèixer els pantalons rocciatore que ens deixaven les cames a l'aire lliure dels genolls en avall, que uns bons mitjons s'encarregaven de tapar quan feia fred. L'evolució de la vestimenta va continuar avançant, però el gran salt es va produir amb l'entrada del nou segle quan es començà a imposar roba més tècnica amb l'ús de samarretes tèrmiques, pantalons còmodes dissenyats per a fer muntanya, anoracs i jaquetes en gore-tex, botes i vambes de muntanya força impermeables, ús dels pals, etc. Una evolució que indubtablement comporta comoditat, que no hem de desmerèixer i aprofitar, encara que ens obligui a rascar-nos més la butxaca.

Al mateix temps que evolucionava la vestimenta, també ha evolucionat l'ús dels mapes, s'ha passat de fer servir aquells 50.000 «de l'exèrcit» o de l'Institut

Geogràfic Nacional dels inicis, amb una toponímia en castellà desastrosa, a l'aparició dels primers mapes 25.000 de l'Editorial Alpina. La presa de fotografies aèries per a la confecció dels mapes cartogràfics i la creació de l'Institut Cartogràfic de Catalunya l'any 1982, han permès que l'evolució dels mapes per als excursionistes cada vegada tingués millor qualitat. Actualment ja disposem d'uns bons mapes de les diverses editorials i els que ens ofereix gratuïtament el web de la Generalitat (des del 2014 Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, ICGC).

I des de fa no massa temps, s'ha popularitzat l'ús del GPS i cada vegada hi ha més excursionistes que el fan servir. És una eina que no s'ha de menysprear i cal valorar-la com un estri que pot ajudar-nos molt en casos de dubtes, boira o mal temps durant l'excursió. Qui no recorda alguna excursió en què la boira ens neguitejava per estar desorientats o per estar mig perduts entre camins inexistents? Aleshores la brúixola esdevenia el nostre millor recurs que calia usar adequadament.

El GPS, però, no anul·la el mapa perquè segueix essent necessari saber interpretar un mapa amb la localització de l'orografia que tenim al davant, sense reduir-la a la pantalla del GPS o del mòbil. La perspectiva permet gaudir de l'entorn de l'excursió i planificar canvis i alternatives, cosa força més difícil veient-la des d'una petita pantalla. Vegem-ho amb la gran pantalla dels nostres ulls i de passada podrem fer unes quantes fotos mentre el GPS és a la butxaca per quan calgui utilitzar-lo.

ALTA RUTA PIRINENCA (ESTIUS DEL 2009 AL 2013)

Pep Molinos

La idea

Era un projecte que barrinava fa més de 40 anys, quan en Daniel Cardona, bon pirineista i monitor en la meua joventut, em va il·lusionar amb aquesta travessa, però era difícil combinar els dies de vacances amb les nostres obligacions laborals i familiars.

Durant anys, i com a excursionistes actius, hem voltat força pels dos vessants dels Pirineus, fent ascensions, travesses, campaments, etc., però mai no havíem enllaçat tot el Pirineu de punta a punta.

Amb l'amic Pere sempre dèiem: quan ens jubilem farem l'Alta Ruta d'Hendaia fins a Portbou... Però això de la jubilació sempre ha estat una incògnita, o sia que el 2009 decidim fer-la per etapes. I si un dia arribem en condicions a la jubilació... doncs la farem seguida a l'inrevés i per nous indrets!

Som-hi!

Vàrem començar aquesta Alta Ruta Pirinenca l'estiu del 2009. Cada estiu, a primers de setembre, hem fet un període de 4 a 7 dies, fins a sumar 29 jornades, duració total de la travessa (inclosos els desplaçaments als punts d'enllaç). Cada any hem reiniciat la ruta al punt on havíem acabat l'anterior.

Refugi Bayssellance. Al fons els pics d'Astazu i Marboré. Foto de Pep Molinos.

Els trams recorreguts són els següents:

2009: Hendaia – Port Ibañeta (4 dies)
2010: Port Ibañeta – Sallent (5 dies)
2011: Sallent – Hospital de Viella (6 dies)
2012: Hospital de Viella – Alós d'Isil (3 dies)
2012: Alós d'Isil – Coll d'Ares (7 dies)
2013: Coll d'Ares – Port Bou (4 dies)

Hem seguit el nostre propi itinerari, sempre ben a prop de la partió d'aigües i de la carena axial, tot cercant els colls, valls i carenes més adients, atractius o desconeguts per a nosaltres. A estones hem coincidit amb l'alta ruta descrita per Georges Véron, i molt poques amb el GR-11 (espanyol) o GR-10 (francès), els quals tenen l'inconvenient que sovint volten per anar a cercar refugis. I hem fet nit a 10 refugis, 3 fondes, 5 cabanes i 6 bivacs.

Logística

Vàrem decidir iniciar la ruta al Cantàbric, fent una setmana cada any, adaptada a la

Refugi Respomuso. Al fons el Gran Facha i el Llena Cantal. Foto de Pep Molinos.

climatologia del moment i a les combinacions del transport públic (no és igual tornar a Barcelona des de Gavarnia que des de Pineta). Cal dir que vàrem tenir sort fent auto-stop fins arribar als punts on hi havia transport. La idea era que en apropar-nos a Catalunya tindríem possibilitats de fer les darreres etapes aprofitant algun pont o cap de setmana, amb uns desplaçaments des de Barcelona més curts, i realitzables a qualsevol època de l'any.

Pel que fa al material hem procurat que fos lleuger. Hem portat l'equip bàsic d'una excursió normal d'estiu d'un dia al Pirineu, més unes mudes i mitjons de recanvi, estris de neteja personal, lot, sac de dormir, funda de bivac, un petit matalasset, provisions per a dos dies i cartografia del sector. No hem portat ni tenda ni fogonet pel tema del pes; cal dir que no ho hem trobat a faltar ja que és totalment factible adaptar la ruta de cada dia a la climatologia i als aprovisionaments («ventas», refugis, pobles, etc.). El fet de dur poc pes ens ha permès allargar les etapes.

Per norma hem trobat molt poca gent, a excepció del tram coincident amb Carros de Foc (Restanca a Saboredo). En fer-la a primers de setembre no hem tingut cap problema per trobar plaça als refugis, i en aquesta època de l'any tots els passos dels Pirineus estan nets de neu i no cal dur material d'alta muntanya.

Cal tenir present el tema de l'aigua; omplir la cantimplora i beure sempre que podem, ja que hi ha llargs trams careners on no hi ha aigua.

Anècdotes

- El primer bivac entre boirams a La Rhune contemplant els llumets de la costa basca.
- A Roncesvalles, el show i comercialització del Camí de Santiago i els «peregrinos».
- La trista imatge del refugi de Belagua abandonat i destrossat.
- L'hospitalitat rebuda al refugi d'Arlet després d'arribar molls enmig d'una tempesta, i oferir-nos sopar fora d'hores.
- La sortida de sol al refugi d'Ayous amb la retallada i impressionant silueta del Midi d'Ossau.
- El contrast del brogit al refugi de Colomers amb la Carros de Foc, i la tranquil·litat de la nit següent a la cabana d'Airoto.
- La baixada de temperatura a la cabana de Mont-roig (-5º) i el neguit de sortir a buscar tres francesos que no havien tornat del Mont-roig.
- Després de la solitària vall d'Anglos, bany al riu, auto-stop fins a Vilaller i dinar a la Fonda Mas...una sensació!
- El canvi brutal al baixar el port de Rat i creuar el desgavell de les pistes d'esquí només entrar a Andorra.

*Horquette d'Ossoue amb vistes al Vignemale.
Foto de Pep Molinos.*

— Al Pas de la Casa, després de nits en cabanes, refugis i bivacs, un hotel amb llençols nets, banyera i altres «virguerries».

— Al refugi d'Ulldeter (som sis comptant els guardes) i el seu civet antològic de senglar.

— Les dues darreres etapes, amb dies de molta calor i poca aigua, finalitzades amb un bany meravellós i inoblidable a Portbou, i que representa la realització d'una il·lusió llarg temps desitjada.

Etapas

- 1 HENDAIA: Biriatu, La Rhune
- 2 LA RHUNE: Dancharinea, Saroi Esteban
- 3 SAROI ESTEBAN: Crestes d'Iparla, coll d'Ispegi
- 4 COLL ISPEGI: Abrakil, Les Aldudes, Lindux, port d'Ibañeta
- 5 PORT IBAÑETA: Pic Errozate, pic d'Okabe, coll de Bagargi-Xalets d'Irati
- 6 COLL BAGARGI: Pic d'Ory, Belagua

7 BELAGUA: Coll de Petrechema, Ibon d'Atxerito, Refugi Arlet

8 REF. ARLET: Somport, coll de Monges, Refugi Ayous

9 REF. AYOUS: Coll de Peiraget, Refugi Pombie, Portalet, Sallent

10 SALLENT: Ref. Respomuso, coll de Faisha, Refugi Wallon

11 REF. WALLON: coll de Mulets, Refugi Bayssellance, Gavarnie

12 GAVARNIE: Refugi d'Espuguettes, breixa Tucarroya, Pineta, Bielsa

13 BIELSA: Bielsa, Ordicieto, refugi de Viadós

14 REF. VIADÓS: Coll de Gistaín, Refugi Estós, pont Cuberes, Cabana Coronas

15 CAB. CORONAS: Coll de Vallhiberna, Vall Anglos, Hosp. Viella

16 HOSP. DE VIELLA: Estany de Mar, Restanca, Refugi de Colomers

17 REF. COLOMERS: Estanys de Saboredo, Estanys de Gerber, Cabana d'Airoto

18 CAB. AIROTO: Coll d'Airoto, Alós d'Isil

19 ALÓS D'ISIL: Vall de Comamala, coll de Calberante, Cabana de Mont-roig

20 CAB. MONT-ROIG: (plovent) Tavascan, Boavi, coll de Sallente, Refugi Vallferrera

21 REF. VALLFERRERA: Port de Boet, port de Rat, El Serrat, Cabana de Sorteny

22 SORTENY: Coll de la Mina, Ransol, Estany de Siscaró, Pas de la Casa

23 PAS DE LA CASA: Pimorent, Llanós, coll de la Grava, la Bollosa, Font-romeu

24 FONT-ROMEU: coll d'Eina, coll de Tirapits, Refugi d'Ulldeter

25 REF. ULLDETER: Roc Colom, Puig de la Clapa, coll d'Ares

26 COLL D'ARES: Comanegra, Costoja, coll Perillós

27 COLL PERILLÓS: Roc de Frausa, Les Illes, El Pertús

28 EL PERTÚS: Puig Neulós, Sallafort, coll de Banyuls, coll de Torn

Coll de Vallhiberna. Darrere Pep Molinos i Pere Milla hi ha el pic de Russell.

29 COLL DE TORN: Tarabaus, Querroig, Portbou

Sensacions

A nivell personal les sensacions han estat inoblidables, i no tan sols per la satisfacció d'assolir un vell projecte, sinó per la bellesa de l'itinerari, pels nous paisatges en saltar un coll, pel retrobament amb bonics itineraris d'altres excursions, pels dies de solitud sense trobar ningú, pels

sopars als refugis, pels bivacs estelats, per les tempestes de tarda, per la primera visió de la Mediterrània en apropar-nos a les Alberes... i pel bany final a Portbou on ens trobem amb les nostres parelles.

Dins de l'aigua observo el darrer tram de la carena per on hem baixat fa uns moments, i el cap ja barrina... si potser d'aquí a poc la faci de pujada tot iniciant una altra ALTA RUTA PIRINENCA, però cap al Cantàbric?

UN VIATGE A ARMÈNIA, UN POBLE QUE RENEIX

Roser Camps Sotorras

Un recorregut de dotze dies per terres del Transcaucàs

Armènia és un petit país al sud de la Transcaucàsia, amb unes muntanyes altes i imponents, l'alçària mitjana del país són 1.800 metres sobre el nivell del mar. Té magnífiques rutes de senderisme per tot el país, i després d'anys de formar part de la URSS aquest país reneix i rep la visita d'infinitat de muntanyencs, sobretot nord-americans i alemanys. L'Ararat és el cim més alt de la regió amb 5.165 m (tot i que políticament avui no pertany a Armènia sinó a Turquia) seguit de l'Aragats amb 4.090 m. Té set parcs naturals i reserves forestals que conviden a travessar els seus camins i pujar als seus cims.

En la llengua pròpia s'anomena Hayastan, i està situada entre Geòrgia, al nord, Iran al sud, Azerbaidjan a l'est i Turquia a l'oest. Per a alguns té un interès especial per ser el primer país cristià del món, per altres per ser el país que va patir el brutal genocidi del 1918 per part de Turquia, per altres per haver estat una de les quinze Repúbliques Soviètiques, per altres pel valor que ha demostrat en la guerra per la independència de Nagorno-Karavaj el qual, tot i ser un país independent amb govern propi, forma part d'Armènia. I principalment per l'interès i l'entestament dels seus habitants per aixecar el seu país després de tants anys

Paisatge armeni amb la silueta de l'Ararat al fons. Totes les fotos són de Roser camps.

d'invasions, conflictes fronterers i el devastador terratrèmol de l'any 1988, que va reduir a runa diferents ciutats del nord-oest del país. La seva bandera té tres franques, el vermell de la sang vessada, el blau del cel, i el color de l'albercoc, la fruita nacional. La llengua és l'armeni, que té alfabet propi, i la moneda és el dram. Tot i que és un país políticament independent, amb govern propi, econòmicament depèn de Rússia que li subministra, entre moltes altres coses, el gas i l'energia elèctrica. Armènia és un país pobre, sense gaires recursos naturals, tret de les seves muntanyes, boscos i rius.

Els armenis, amables, treballadors i voluntariosos, són molt conscients de l'esforç que fan per refer el país, i també gràcies a l'ajut que reben de l'exterior, dels armenis de la diàspora, repartits per tot el món, poden aconseguir amb el temps un país més desenvolupat per treballar i viure, oferint cordialitat i benestar al viatger curios amant de la diversitat de cultures. L'armeni és conservador, tradicional i molt familiar.

Imatge d'un jachkar.

La música ocupa un lloc important a la cultura armènia; un dels instruments tradicionals és el duduk (la flauta nacional armènia). Un dels compositors armenis mundialment famosos és Aram Khatxaturian. També Charles Aznavour és un dels músics mundialment famosos que com els altres armenis que han triomfat arreu del món ajuden econòmicament el seu país d'origen.

Amb les fronteres actuals el país té una superfície de 29.800 km², amb un cens d'habitants de 2.871.771 habitants, dels quals el 97,9% són armenis i la resta minories ètniques dels països circumdants. Una minoria interessant és la que viu a les muntanyes del nord del país, els molokans, una població que viu a l'estil dels

amish dels Estats Units, amb la diferència que van en vehicles actuals, però no tenen llum a les cases ni telèfon, ni les comoditats domèstiques que es deriven de les energies actuals. Són de l'ètnia que predomina a Rússia, rossos amb ulls blaus, són agricultors i ramaders, i venen els productes de la terra que són totalment ecològics, ja que a Armènia no es fan servir fertilitzants. El país produeix vinya (el conyac armeni té molt de prestigi al món) i fruites (l'albercoc —que és la fruita nacional—, préssecs, melons, pomes, peres, síndries, figues, magranes... gairebé totes les que mengem nosaltres exceptuant els cítrics). També és important el conreu de patates, els conreus de blat, cotó, tabac i te. Les muntanyes són plenes d'herbes remeieres com la fari-gola i el romaní, que els armenis acostumen a prendre en infusions després dels àpats. El vodka també està molt present a les taules armènies. La llet en canvi no es beu en tot el país, en fan formatges, mantega i iogurts.

La capital és Yerevan o Erevan, una ciutat d'aproximadament un milió d'habitants, una ciutat molt bonica, còmoda per passejar pels seus parcs amb imponents edificis de l'etapa soviètica, i moderns edificis a l'estil europeu. Des de la ciutat, habitualment, si no hi ha boira, es contempla la silueta blanca del cim de l'Ararat, un símbol per als armenis, tot i que actualment es troba en territori turc, a sis quilòmetres de la frontera (durant el règim d'Stalin aquest va regalar la zona de l'Ararat a l'estat turc). També són ciutats interessants per visitar, Stepanakert (capital de la regió autònoma de Nagorno Karabaj), Vanadzor, Dilijan (al nord i anomenada la Suïssa armènia), Shushi, Alaverdi i Gyumri.

L'alfabet armeni reproduït a la muntanya.

Una constant en tot el país són els monestirs, hi ha infinitat de monestirs edificats en pedra de la regió, situats en llocs estratègics a dalt de les altes muntanyes, a 2.000 o 2.500 metres d'alçada i a algun s'hi arriba amb un telefèric espectacular, després de 15 minuts de trajecte. Noravank, Marmashen, Goshavank, Haghartsin, Khor Virap, Gueghard, Tatev i la fortalesa Amberd són alguns que el viatger no pot deixar de visitar. I també tenen una importància cabdal en tot el país, les «creus de pedra» (jaghkar), que són unes esteles de pedra amb una creu tallada al centre, d'origen prehistòric. Se'n troben a tots els camins del país, a les muntanyes, al costat dels monestirs, als cementiris i a les ciutats, és inevitable comparar l'art d'aquestes talles amb l'art de joieria o l'art de filigrana. Aquest art de tallar jachkars ha estat declarat per la UNESCO patrimoni no material de la Humanitat l'any 2010.

També en alguns indrets estratègics trobem els Caravanserais, lloc d'allotjament per als viatgers i llurs cavalleries que seguien la ruta de la seda, travessant tot

el país i arribant fins al mar Negre per portar la seda a Europa.

A la regió de Gegharkunik, la província més gran d'Armènia, es troba el llac Sevan, el «mar» d'aigua dolça més gran de tot el Caucas, que ocupa la quarta part del territori de la regió. Té una superfície de 1.240 km², a 1.900 metres d'altitud. Disposa d'una notable oferta hotelera i es poden practicar diversos esports com vela, esquí, windsurf i hi ha zones de pícnic i càmpings. Aquí passen les seves vacances els pocs armenis que tenen un poder adquisitiu notable i els russos que han construït les seves Dachas a la vora del llac en zones boscoses. En una petita península trobem el monestir de Sevanavank, un dels pocs monestirs antics d'Armènia que està actiu.

Un altre indret dels molts interessants que hi ha al país és Zorats Karer (l'Stonehenge armeni), un conjunt de menhirs megalítics disposats d'una forma determinada amb un cercle de pedres més petites situades al centre. Es creu que es tracta d'un autèntic observatori astronòmic amb una antiguitat de 5500 anys abans de Crist. Moltes d'aquestes pedres tenen uns forats exactes per veure-hi a través i poder observar la sortida del sol o el solstici d'estiu. Queda molt per investigar en aquest país, situat en un lloc estratègic, molt a prop dels cursos dels rius Tigris i Èufrates, prop de la muntanya de l'Ararat, un símbol sagrat per als armenis.

Un viatge ple d'emocions, un grup ben avingut i compacte de persones molt interessades pel país, que varem gaudir dels magnífics paisatges, de la gastronomia, de la cultura i de l'amabilitat dels armenis.

EXCURSIÓ AL BEN NEVIS (ESCÒCIA)

Ramon Prat Bofill

El Ben Nevis (1.344 m) és la muntanya més alta d'Escòcia i de les Illes Britàniques. El nom voldria dir, en gaèlic, «la muntanya en els núvols» o «la muntanya malèfica», segons dues interpretacions. Cada opinió té les seves raons, com veurem.

El Ben Nevis està situat a l'extrem occidental dels Grampians, a tocar de la localitat de Fort William, a Escòcia. Els Grampians és una extensa i ampla carena muntanyosa al sud de les Highlands, les terres altes d'Escòcia, que s'estén gairebé des de prop de la costa est fins a l'accidentada costa oest.

Hi pugem el 23 d'agost passat la Dolors Dot i en Ramon Prat. Ho fem pel camí de la cara sud, el Mountain Track o també dit Pony Track, obert l'any 1883 per poder anar cap a l'observatori acabat de construir al cim. Ens afegim, així, a la llista dels més de cent mil alpinistes que hi ascendeixen anualment, i a la dels companys de la SEAS que fa uns anys també van ser-hi. Fa un dia mig ennuvolat, habitual en aquelles terres, i la part alta de la muntanya està tapada per la boira, però ni una cosa ni l'altra semblen impediments per emprendre l'excursió.

La muntanya del Ben Nevis té una morfologia molt contrastada entre les cares nord i sud. La nord és abrupta, encinglerada, amb penya-segats de fins a

Vista del Ben Nevis des del nord. Foto de Ramon Prat.

700 metres, amb passos perillosos i exigents, amb alguns dels millors itineraris d'escalada d'Escòcia. La sud, que arrenca del Glen Nevis, és d'inclinació variable, coberta d'herba fins als 700 m i amb pendents amb tartera fins al cim.

Arrenquem pocs minuts després de les 10 del matí de l'aparcament del Visitor Centre d'Achintee, a 20 m sobre el nivell del mar. El camí és força bo, esglaonat en molts trams, empedrat gairebé del tot i de pendent pronunciat en alguns punts. Passades unes extenses prades, l'itinerari s'enfila rodejant el vessant sud de la muntanya Meall an t'Suidhe, fins a arribar a les envistes d'un llac allargassat del mateix nom situat enmig d'una gran plana, entre aquesta muntanya i el Ben Nevis. D'aquell punt —570 m d'alçada—, en surt un sender circular que condueix directament al refugi Charles Inglis Clark Memorial, al peu de la cara nord de la muntanya. El punt on som és adequat per a aturar-se i contemplar l'amplitud del paisatge. Des d'aquí veiem, cara amunt, el traçat en zig-zags del camí principal,

Llac Meall an t-Suidhe. Foto de Dolors Dot.

que és el que hem de prendre. Encara més enlaire, la boira.

El contrast de colors és magnífic: a les acaballes d'agost, domina en el paisatge una barreja de tons verd fosc, marró i gris. L'aire és net i fred, i el cel, amb núvols que corren empesos pel vent.

A partir d'aquesta cruïlla, el camí avança en terreny pedregós, muntanya amunt, seguint un traçat sinuós prop del curs d'un torrent, el Red Burn. En algun moment, s'obren les boires i veiem el fons de les valls i els extensos i ramificats llacs que les recorren. En arribar als 1.200 m d'alçada, el pendent se suavitza força i el camí, ara ja més dreturer, traspasa una petita congesta de neu i segueix fins a l'altiplà. Una vegada en aquell punt, s'avança vorejant els profunds espadats i contraforts de Gardyloo, Tower i No.2 del vessant nord de la muntanya, impressionants des de dalt estant. Una estona més de caminar i arribem a un gran munt de pedres, un vell i reduït refugi per a emergències i finalment al vèrtex geodèsic del cim del Ben Nevis. Hem arribat al

«sostre» d'Escòcia. El rellotge marca un quart de dues del migdia, fa tres hores que caminem.

El 23 d'agost, dissabte, la boira cobreix com un immens capell tota la part alta de la muntanya. En algun moment, però, l'efecte del vent ens deixa entreveure amb prou claredat el fons de les valls. Al cim hi fa molt fred i el temps empitjora cada vegada més. Comença a nevar amb força i decidim d'emprendre el retorn cap avall. Ens queden gairebé tres hores de camí.

Les indicacions de seguretat al Ben Nevis

L'ascens i el descens del Ben Nevis es fa amb poc risc si fa bon temps i no hi ha neu, però és exposat si es camina enmig de boira espessa o amb tempesta, per la proximitat dels penya-segats en la part alta de la muntanya. Per reduir el perill d'accident, l'Associació Nevis, que aplega diverses entitats territorials i esportives de muntanya, ha desenvolupat una campanya important de sensibilització, tant en forma de panells informatius al Visitor Centre d'Achintee, com mitjançant tríptics i fulletons informatius, que recalquen als excursionistes la conveniència d'anar sempre equipats amb mapa i brúixola. Els errors de navegació, ens diuen, són la causa d'accidents cada any. Tota aquesta informació impresa insisteix en el perill de perdre el traçat amb males condicions meteorològiques.

I per a evitar aproximar-se en alguna de les cingleres quan hi ha mala visibilitat, es donen instruccions bàsiques com ara que no perdis mai la teva posició en el mapa, que comptis el nombre de revolts

Cim del Ben Nevis.

en els zig-zags i que estimis la distància entre un i altre tenint en compte el temps i el ritme en el pas. També s'adverteix de la fàcil desorientació a l'altiplà, per la qual cosa en tots els fulletons i mapes s'assenyala la ruta a partir dels 1.200 m d'alçada, amb distàncies i graus d'orientació. La informació per a la seguretat és excel·lent, i es donen instruccions específiques per a l'accés, per al descens i per al cas de desconèixer la posició en el terreny i en el mapa.

Les normes d'accés a la muntanya

A Escòcia, les accions per a la protecció del medi ambient són importants. Tenen l'anomenada Norma d'Accés al Medi Natural Escocès (The Scottish Outdoor Access Code), que podríem sintetitzar en l'expressió «Gaudeix de l'aire lliure escocès amb responsabilitat», repetida en diferents llocs i publicacions i que condensa tot l'esperit que mou diferents entitats públiques i privades que tenen el medi ambient com a lloc per a les seves activitats. Demanen als excursionistes i alpinistes que recordem sempre tres pa-

raules abans de sortir: gaudir, respectar i protegir, i donen instruccions concretes per a cadascuna en el web <http://www.outdooraccess-scotland.com/>. Les accions protectores en l'àmbit del Ben Nevis són especials, atès l'impacte dels milers d'excursionistes que cada any pugen al cim: emporteu-vos totes les deixalles, incloses peles de poma, plàtan i taronja. Seguiu sempre el traçat principal del camí per a evitar erosions. No deixeu records, escrits ni construïu munts de pedres. Tampoc no feu foc.

El Ben Nevis, la muntanya

Les primeres ascensions al Ben Nevis de les quals es té constància, ho són per motius científics, com ha passat en molts altres cims. Tenim notícia que l'any 1771 hi va pujar el botànic James Robertson, i el 1774 el geòleg John Williams, i que entre el 1883 i el 1904, amb la construcció d'un observatori —avui enderrocat— fou un punt de referència entre els observadors meteorològics. També hi va pujar, l'any 1818, el gran poeta romàntic anglès John Keats, el qual va escriure des del cim un conegut sonet inspirat en la visió del paisatge i dels estimballs. A les acaballes del segle XIX, la muntanya esdevingué un punt d'atracció en l'alpinisme escocès, sobretot per les zones d'escalada i escalada en gel per la cara nord.

Avui, per als escocesos i per a la resta dels britànics, el Ben Nevis és la muntanya per excel·lència, un atractiu per als excursionistes i per als alpinistes, juntament amb els altres cims emblemàtics de les illes, l'Snowdon (1.085 m) a Gal·les i l'Scafell Peak (978 m) a Anglaterra. Si aneu a Escòcia, doncs, guardeu-vos un dia per pujar-hi, val la pena.

Trailwalker Girona 2015

Equip de la SEAS. D'esquerra a dreta: Ramon Poll, Joan Anton Pera, Francesc Castillo, Pep Gil, Xavier Fugueta i Pau Santa Marina.

L'equip TW G96 SEAS segueix endavant en el procés per a la participació a la Trailwalker Girona 2015. Ens queden poques setmanes per recaptar els 1.500 euros necessaris per obtenir els desitjats dorsals que acreditaran el dret a la sortida el 18 d'abril a Olot.

Us demanem de nou la vostra col·laboració en forma de donació ja sigui directament al compte de l'equip G96 SEAS o bé participant en la botifarrada que celebrarem el 22 de març al Pati del Roure de l'Ateneu a partir de les 11 del matí o també adquirint la samarreta commemorativa de la TW Girona 2015 que trobareu a partir del mateix dia 22 fins que exhaurim les existències abans del 13 d'abril. Per altra banda, recordeu que tenim una guardiola present al local de la SEAS.

No oblideu que es tracta d'una donació solidària per ajudar a moltes persones amb poquíssims o nuls recursos.

Us recordem:

Compte ingrés per a les donacions:
ES73 2100 0765 8902 0023 7014

indicant que es fa per a la Trailwalker Girona equip G96 SEAS

Per fer-ho cal entrar al web de la Trailwalker:
<http://trailwalker.oxfamintermon.org/ca/tw-girona-2015> fent donació a l'equip G96. El pagament es fa amb targeta de crèdit

També acceptarem donacions en metàl·lic, les quals podeu fer a través de la SEAS encarregant-nos nosaltres de fer l'ingrés directament al compte de l'equip.

ACORDS DE LA JUNTA

Reunió del 12 de gener de 2015

— Altes: Florenci Maymó (1131) i Xita Camps (1132)
 — Baixes: Francesc Escudero (996), Maria Teresa Colomé (997) i Teresa Vendrell (715)

— Es tancarà l'any amb dèficit a causa de no haver celebrat la Caminada Popular, i les excursions del cicle temàtica d'enguany han tingut benefici gràcies a la bona assistència a l'autocar.

— Es comenta l'augment de les llicències temporals que passen a ser de 5 euros per un dia.

— La recaptació per a la Trailwalker Girona-2015 segueix el seu camí, tot i que cal més implicació d'entitats, socis i simpatitzants per fer front al compromís adquirit.

— A causa de les poques places disponibles per a la visita guiada al Born, es decideix que estigui restringida als que han estat anant a les excursions del cicle actual sobre La Guerra de Successió.

— Durant la reunió de Junta es revisen i modifiquen alguns punts de les bases per al nou Concurs Fotogràfic.

Reunió del 2 de febrer de 2015

— Altes: Francisco Arroyo (1133)
 — Baixes: Dolors Rollán (1062) i Ester Piquet (1072)

— Durant la reunió es revisen els comptes de l'any 2014 i es prepara el pressupost per al 2015 en el qual s'inclouen les noves quotes que seran presentades a l'assemblea per a la seva aprovació.

— Tenim la possibilitat d'organitzar un cursset per a la tardor amb l'assessorament de monitors de la FEEC, de la qual cosa informarem als socis aprofitant la propera assemblea.

— Es debat el tema del tram del «Camí de muntanya» de la Vall que l'Ajuntament vol refer des de can Carbonell fins al pont de can Padrosa. De les tres propostes existents: asfaltat, ferm tal com està ara de terra o seguint el mateix sistema que es va fer fins a can Marlès, la Junta decideix optar per aquest darrer.

— Des de la SEAS considerem molt important el contingut del Pla Especial de Collserola que s'està elaborant perquè ens afecta molt directament i ens proposem participar-hi en la mesura del possible.

— L'Ajuntament ens ha confirmat que està estudiant la nostra proposta de donar el nom d'un carrer a la figura de Fulgenci Baños, reconeixent la importància que va tenir dins la història de la SEAS i de l'Ateneu com a promotor de l'activitat excursionista i cultural.

— S'aprova el calendari dels quatre audiovisuals que s'iniciaran al març i es faran els primers dijous de cada mes (llevat d'abril en què serà el segon dimarts) a les 20 h a la Sala Piquet. Les temàtiques seran: sobre l'Aconcagua (German Català), sobre Núria Picas que assistirà personalment, un documental de Mountain Wilderness i algun film del Festival de Muntanya de Torelló del 2015.

— Recollim amb satisfacció la aportació econòmica de l'Ajuntament a la Trailwalker amb una donació de 1.500 euros, seguint amb la feina iniciada i la preparació de l'acte del matí del 22 de març al Pati del Roure obert a tothom per recollir diners.

BUTLLETÍ DE LA SEAS. ANY 81. No. 317

Taula de redacció — Leonci Canals, Daniel Cardona, Ferran de la Fuente, Maria Garcia, Jordi Gironès i Agustí Revilla.

Autoedició — Jordi Gironès

Tramesa — Elisabeth Bart

Disseny — Toni Royo

Correcció de textos — Servei Local de Català de Sant Just Desvern

Impressió — NB Comunicacions, S.C.C.L.

ÍNDEX

- Portada** — Crestejant per Iparla, foto de Pep Molinos
- 02** — Calendari
- 03** — Editorial: L'evolució de l'excursionisme i l'arribada del GPS
- 04** — Alta Ruta Pirinenca, per Pep Molinos
- 08** — Un viatge a Armènia, un poble que reneix, per Roser Camps
- 11** — Excursió al Ben Nevis (Escòcia), per Ramon Prat
- 14** — La SEAS a la Trailwalker Girona 2015
- 14** — Informació de la SEAS

Revisant els panells sobre la batalla de Talamanca que hi ha al mirador del poble. Foto de Jordi Farràs.

SEAS, entitat esportiva núm. A01824

Butlletí de la SEAS

Núm.317 Març/Abril 2015